

Список використаних джерел

1. Ветлугина Н.А. и др. Эстетическое воспитание в детском саду / Под ред. Ветлугиной Н.А. Москва : Просвещение, 1985. 207 с.
2. Вопросы теории эстетического воспитания. / Под ред. Г. Апресяна. Изд. Москов. ун-та, 1970. 110 с.
3. Зубарева Н.М. Дети и изобразительное искусство. Натюрморт и пейзаж в эстетическом воспитании детей 5 – 7 лет. Москва : Просвещение, 1969. 109 с.
4. Поніманська Т. Дошкільна педагогіка : підручник. 4-те вид., переробл. Київ : ВЦ «Академія», 2018. 408 с.
5. Педагогічний словник / За ред. дійсн. члена АПН України Ярмаченка М.Д. Київ : Педагогічна думка, 2001.
6. Психологический словарь / Под. ред. В.П. Зинченко, Б.Г. Мещерякова. 2-е изд., пере раб. и доп. Москва : Педагогика-Пресс, 1996. С. 433.
7. Чумичёва Р.М. Дошкольникам о живописи : кн. для воспитателя дет. сада. Москва : Просвещение, 1992. 126 с., 16 л. ил.

УДК 373.2/3.016:502/504

Діхтяренко Т.С.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Науковий керівник – к.п.н., доц. Ковалевська Н.В.

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДІЯЛЬНОСТІ ГУВЕРНЕРА

У статті розглянуто особливості використання у роботі домашнього вихователя (гувернера) педагогічних технологій. Особлива увага приділена технології психолого-педагогічного проектування. Проаналізовано її вплив на формування здоро 'язбережувальної компетнтності дитини дошкільного віку, яка виховується в умовах сім 'ї.

Ключові слова: домашня освіта, гувернер, педагогічна технологія, технологія психолого-педагогічного проектування.

Постановка проблеми. Закони України «Про дошкільну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про вищу освіту» передбачають, що формування особистості людини, її освіта та виховання може відбуватися не тільки в навчальних закладах, але і в процесі індивідуального навчання і виховання в родині за участі відповідного фахівця. В контексті вищесказаного, відродження інституту гувернерства, як системи особистісно орієнтованого навчання та домашньої освіти, що була забутою впродовж століть, є актуальним в умовах сьогодення.

Високий рівень домашнього навчання та виховання в історії людського розвитку забезпечувався педагогічною діяльністю

гувернера. Гувернерство як педагогічне явище виникло через необхідність формування унікальної особистості, здатної до подальшого прогресу людської цивілізації [3].

Сьогодні для української освітньої теорії та практики важливо реалізувати педагогічний потенціал гувернерства як системи, яка може забезпечити індивідуальну траєкторію навчання, виховання та особистісного розвитку дитини широко використовуючи сучасні педагогічні технології.

Аналіз останніх досліджень. Останніми роками з'явилися науковці присвячували свої дослідження аналізу гувернерства як педагогічної системи, його історичної генези, серед них: І. Акіншева, М. Головка, М. Денисенко, О. Корх-Черба, Н. Ковалевська, Н. Максимовська, Є. Сарапулова. Особливості діяльності домашніх педагогів розглядали С. Золотухіна, Д. Латишина, О. Любар, О. Михайличенко. Усі вони потребують систематизації, узагальнення та спроби обґрунтувати феномен гувернерства. Проблему реалізації педагогічних технологій у діяльності гувернера не було розкрито у повній мірі.

Мета статті – дослідити особливості реалізації гувернером технології психолого-педагогічного проектування.

Виклад основного матеріалу. Для успішного та результативного використання сучасних педагогічних технологій під час діяльності гувернера, необхідно організувати ефективну освітню роботу в умовах сім'ї. Оскільки мова йде про домашнє виховання дитини педагогом-гувернером у сім'ї, найпершою і найважливішою умовою є свівпраця та взаєморозуміння з сім'єю вихованця.

Дослідження ми організували у родині складається з мами, тата та дитини п'ятого року життя. Батьки мають вищу освіту. У вихованні дитини, час від часу, беруть участь дідусі і бабусі. У родині панує дружній тон звернення один до одного. Гувернера запросили, оскільки хлопчик не відвідує заклад дошкільної освіти, з метою загального психофізичного розвитку, актуалізації пізнавальних процесів, навчання елементам грамоти та рахунку.

Батьки розуміють важливу роль дошкільного періоду дитинства. Окрім виховання здорової, гармонійно розвиненої людини, пріоритетним у вихованні дитини батьки вважають всебічний розвиток. Сім'я визначається узгодженістю виховних впливів. Дитина постійно включена у сімейні справи, родинні турботи. Гувернера запросили свідомо, і, високо цінуючи його діяльність, сподіваються на допомогу у розвитку дитини. Батьки особливу увагу звертали на недостатню компетентність дитини щодо здоров'язбереження.

Батьки хлопчика виявили інтерес до технології психолого-педагогічного проектування взаємодії дорослого в дитини, всіляко сприяли її реалізації. Освітня розвиваюча технологія психолого-педагогічного проектування взаємодії дорослого з дитиною містить науково-методичний супровід розвитку базових здібностей дитини раннього та дошкільного віку і сприяє підвищенню творчої активності людини; розвитку потенціалу особистості; гармонізації взаємодії між дітьми та дорослими; захисту від негативних переживань і полегшенню проходження життєвих випробувань[2].

Психолого-педагогічне проектування взаємодії дорослого та дитини відкриває значні можливості в розвитку вільної творчої особистості дитини, спроможності діяти самостійно, відповідно до ситуації; вчить застосовувати отримані знання на практиці, готує до розв'язання конкретних завдань у реальному житті; забезпечує дитині реалізацію власних можливостей відповідно її рівня розвитку

Впровадження в практику технології психолого-педагогічного проектування забезпечує створення сприятливого середовища, спрямованого на відкриття, актуалізацію ресурсів творчого розвитку особистості, завдяки технології психолого-педагогічного проектування в кожному освітньому просторі дошкільного навчального закладу чи сім'ї може бути створено самобутню ситуацію розвитку особистості дитини з врахуванням реальних педагогічних ресурсів [3].

На початковому етапі нашого дослідження, з огляду на побажання батьків, була проведена первинна діагностика рівня сформованості здоров'язберезувальної компетентності дитини. Для цього нами було визначено критерій, показники та рівні сформованості здоров'язберезувальної компетентності. Після проведення констатувального етапу експерименту було визначено результати сформованості у вихованця здоров'язберезувальної компетентності (таблиця 1)

На наступному етапі розроблялися проекти і впроваджувалися в освітню роботу з дитиною в умовах сім'ї. Нами було реалізовано проект «Прагнемо до здорового способу життя». При його реалізації ми суворо дотримувалися всіх технологічних вимог.

Контрольний етап експерименту засвідчив підвищення рівня здоров'язберезувальної компетентності дитини.

Таблиця 1

**Результати діагностики рівнів сформованості
здоров'язбережувальної компетентності під час
констатувального етапу**

Критерій	Показники	Характеристики	Рівні сформованості компетентності
Здоров'язбережувальна компетентність	Навички раціонального харчування	1. Дотримання режиму харчування; 2. Уміння визначати корисні і некорисні харчові продукти. 3. Бажання вживати в їжу корисні продукти.	Середній (40%)
	Навички рухової активності	1. Виконання ранкової зарядки; 2. Регулярні заняття фізичною культурою, 3. Рухливі ігри, 4. Дотримання правил безпеки під час рухової активності.	Низький (30 %)
	Санітарно-гігієнічні навички	1. Навички особистої гігієни; 2. Уміння виконувати гігієнічні процедури (доглядати за шкірою, зубами, волоссям тощо). 3. Навички користування столовими приборами. 4. Навички самообслуговування 5. Правила поведінки під час прийому їжі	Середній (50 %)
Загальний показник засвоєння навичок по здоров'язбережувальній компетентності			40%

Таблиця 2

**Порівняння рівнів сформованості здоров'язбережувальної
компетенції на констатувальному етапі та після
формування етапу**

Критерій	Навички	Показники	Рівні засвоєння до формування етапу	Рівні засвоєння після формування етапу
Здоров'язбережувальна	Навички раціонального харчування	• Дотримання режиму харчування; • Уміння визначати корисні і некорисні харчові продукти. • Бажання вживати в їжу корисні продукти.	Середній 40%	Середній 70%
	Навички рухової активності	• Виконання ранкової зарядки; • Регулярні заняття фізичною культурою,	Низький 30 %	Високий 80%

		• Рухливі ігри, • Дотримання правил безпеки під час рухової активності.		
	Санітарно-гігієнічні навички	• Навички особистої гігієни; • Уміння виконувати гігієнічні процедури (доглядати за шкірою, зубами, волоссям тощо). • Навички користування столовими приборами. • Навички самообслуговування • Правила поведінки під час прийому їжі	Середній 50 %	Високий 83%
	ЗАГАЛЬНИЙ ПОКАЗНИК		Середній 40%	Високий 78%

Висновки. Після проведеного експериментального дослідження, ми дійшли висновку, що психолого-педагогічна технологія проектування є ефективним інструментом для формування базових якостей дітей дошкільного віку в умовах сім'ї.

Список використаних джерел

1. Метод проектів у діяльності дошкільного закладу / упоряд. Л.А.Швайка. Х.: Видавнича група «Основа», 2010. 203 с.
2. Приходченко К.І. Феноменологія проєктивної методики як інтерактивної технології. *Педагогіка і психологія: науково-теоретичний та інформаційний вісник Національної Академії педагогічних наук України*. Київ. 2012. Вип. 76 (3). С. 49 – 53.
3. Сисоєва С.О, Соколова І.В. Нариси з історії розвитку педагогічної думки. Київ, 2003. 338 с.

УДК 373.2.091.2:331.548

Дубовик Ю. О.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Науковий керівник – д.п.н., проф. Гнізділова О. А.

ФОРМУВАННЯ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ УЯВЛЕНЬ ПРО РЕМІСНИЧІ ПРОФЕСІЇ

У статті розкрито питання ознайомлення дітей дошкільного віку з ремісничими професіями, здійснено аналіз досліджень із цієї проблеми. Схарактеризовано етапи розвитку декоративно-ужиткового мистецтва на теренах України. Визначено представників ремісничих професій, з якими ми радимо знайомити дітей дошкільного віку. Запропоновано форми і методи виховної роботи, які доцільно застосовувати у закладі дошкільної освіти для збагачення у дошкільників уявлень про ремісничі професії. Представлено авторські картки «Ремісничі професії» та комп'ютерну вправу «Хто що робить?».

Ключові слова: *ознайомлення дітей з професіями, ремісничі професії, декоративно-ужиткове мистецтво, діти дошкільного віку.*